

Utrikesutskottets betänkande nr 7 om regeringens proposition med förslag om godkännande av vissa bestämmelser i Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet

Riksdagen remitterade den 3 maj 1994 regeringens proposition nr 56 till utrikesutskottet för beredning.

Utskottet har hört biträdande avdelningschefen Eikka Kosonen, byråcheferna Marita Eerikäinen och Antti Kuosmanen, handelsråden Kirsi Vartiainen och Matti Oivukkamäki samt ambassadråden Pia Hillo och Hanna Lehtinen vid utrikesministeriet.

Stats-, förvaltnings-, trafik-, jord- och skogsbruks-, kultur-, social- och hälsovårds-, ekonomi- och miljöutskottet samt arbetspolitiska utskottet har avgett utlåtande till utrikesutskottet. Utlåtandena ingår som bilagor till detta betänkande.

Utrikesutskottet har behandlat ärendet och anför vördsamt följande.

Regeringens proposition

Regeringen föreslår att riksdagen skall godkänna Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 som gäller ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet). Genom beslutet införlivas de av Europeiska gemenskapernas rättsakter (EG-rättsakter) som har antagits mellan den 1 augusti 1991 och den 31 december 1993 och som gäller det materiella innehållet i EES-avtalet med regelverket i EES-avtalet.

Den nya lagstiftningen gäller slopande av tekniska handelshinder för vin och av övriga tekniska handelshinder samt veterinär- och växtskyddsbestämmelser, energi, fri rörlighet för arbetstagare, social trygghet, ömsesidigt erkännande av yrkesbehörighet och etableringsrätt, finansiella tjänster och teletjänster, transport, konkurrens, statligt stöd och offentlig upphandling, immateriell äganderätt, hälsa och säkerhet i arbetet, arbetsrätt samt lika behandling för kvinnor och män, konsumentskydd, miljö, statistik och bodelsrätt.

Beslutet av Gemensamma EES-kommittén träder i kraft den 1 juli 1994, om alla anmälningar som förutsätts i EES-avtalet har gjorts till Gemensamma EES-kommittén på behörigt sätt.

I propositionen ingår ett förslag till lag om godkännande av vissa bestämmelser i Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet samt om tillämpning av beslutet. Avsikten är att lagen skall träda i kraft samma dag som det beslut som nämns i lagen.

Generella aspekter

Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet) trädde i kraft den 1 januari 1994. De EG-rättsakter som hör till det materiella innehållet i EES-avtalet och som har antagits och publicerats i EG:s officiella tidning före utgången av juli 1991 har tagits in i avtalet. Mellan den 1 augusti 1991 och den 31 december 1993 har EG dock antagit och publicerat över 400 rättsakter som inverkar på det materiella innehållet i EES-avtalet. Dessa rättsakter införlivas i EES-avtalet genom Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 av den 21 mars 1994 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet, nedan i detta betänkande "Gemensamma EES-kommitténs beslut", som har fattats i enlighet med artikel 98 i EES-avtalet. De nya rättsakterna har genom bilagorna 1—20 i beslutet fogats till bilagorna i EES-avtalet. I det sammanhanget har även protokoll 47 till EES-avtalet ändrats och kompletterats.

Europaparlamentet antog beslutet av Gemensamma EES-kommittén den 5 maj 1994. De av Europeiska frihandelssammanslutningens medlemmar (EFTA-staterna) som är parter i EES-avtalet överlämnar beslutet till sina parlament för godkännande så att det kan träda i kraft den 1 juli 1994.

Gemensamma EES-kommitténs beslut ingår i den centrala målsättningen för EES-avtalet som går ut på att skapa ett homogent och dynamiskt europeiskt ekonomiskt samarbetsområde, men utgör tekniskt ett undantag från den princip som EFTA och Europeiska gemenskaperna (EG), numera Europeiska unionen (EU), har kommit överens om och som innebär att ny EES-lagstiftning kan antas genom beslut som Gemensamma EES-kommittén fattar särskilt för varje rättsakt.

I inledningen till Gemensamma EES-kommitténs beslut hänvisas det till EES-avtalet och till protokollet med justeringar av avtalet, till artikel 98 i avtalet om ändring av protokoll och till bilagor till EES-avtalet samt till de avtalsslutande parternas målsättning att skapa ett dynamiskt och homogent europeiskt ekonomiskt samarbetsområde som är grundat på gemensamma regler och lika behandling av enskilda och företag vad avser de fyra friheterna och konkurrensvillkoren.

I inledningen sägs ytterligare att EES-avtalet innefattar de rättsakter som har antagits och publicerats före utgången av juli 1991 och som hör till det materiella innehållet i avtalet samt att det för att säkerställa homogeniteten och rättssäkerheten för enskilda och företag är nödvändigt att komplettera EES-avtalet med de rättsakter som EG har antagit mellan den 1 augusti 1991 och den 31 december 1993. Avslutningsvis hänvisas det till att de nya rättsakter som avses i bilaga 6 till Gemensamma EES-kommitténs beslut och gäller social trygghet tillämpas redan från EES-avtalets ikraftträdande, dvs. den 1 januari 1994. Vidare framhålls att rättsakterna i regelverket tillämpas enligt protokoll 1 till EES-avtalet som gäller övergripande anpassning.

EES-avtalet består av ett huvudavtal, protokoll och bilagor samt av de EG-rättsakter som det hänvisas till i bilagorna till avtalet. Vidare skall de avtalsslutande parterna och EES:s övervakningsmyndigheter beakta eller ta vederbörlig hänsyn till de EG-rättsakter som nämns i bilagorna och inte är rättsligt bindande. Bilagorna 1—20 till Gemensamma EES-kommitténs beslut innehåller de ändringar av protokoll 47 till avtalet och av bestämmelserna i de bilagor till EES-avtalet som räknas upp i bilagorna till beslutet, genom vilka de EG-rättsakter som har antagits mellan den 1 augusti 1991 och den 31 december 1993 har införlivats med EES-avtalet. Största delen av dem är bindande rättsakter som det hänvisas till i bilagorna till EES-avtalet. I kompletteringarna till bilagorna ingår dock även sådana icke-bin-

dande rättsakter som de avtalsslutande parterna och EES:s övervakningsmyndigheter skall ta hänsyn till.

Beslutet innefattar dessutom 18 gemensamma eller ensidiga uttalanden som klargör tolkningen av vissa frågor i beslutet. Uttalandena gäller tillämpningen av beslutet och är bindande för parterna i beslutet.

De olika förvaltningarna har fått avsevärt fler uppgifter i och med EES-avtalet. De rättsakter som det hänvisas till i bilagorna till Gemensamma EES-kommitténs beslut hänger mycket intimt samman med rättsakterna i det egentliga EES-avtalet. Det är därför svårt att göra skillnad på å ena sidan den kostnadsökning och den ökning av arbetsbördan som de ger upphov till och å andra sidan de ekonomiska konsekvenser som uppskattades i samband med EES-avtalet.

Enligt vissa uppskattningar kommer utgifterna inom de olika förvaltningarna att öka med 6—7 miljoner mark till följd av beslutet.

Till följd av Gemensamma EES-kommitténs beslut är det i vissa fall nödvändigt att regeringen avlåter särskilda propositioner om harmonisering och verkställighet av de nya rättsakter som godkänns genom beslutet och som ingår i regelverket i EES-avtalet.

Utskottets ställningstaganden

Miljöutskottet påpekar i sitt utlåtande att Europeiska gemenskapens miljörättsakter i regel baserar sig juridiskt på artikel 130 s eller artikel 100 a i Romfördraget. Enligt artikel 130 s upprättas gemensamt s.k. minimirättsakter som kan göras strängare genom nationell lagstiftning. Däremot förutsätter artikel 100 a normalt att lagstiftningen harmoniseras. Enligt artikel 100 a.4 skall en medlemsstat som med hänvisning till miljöskyddsaspekter anser det nödvändigt att tillämpa nationella bestämmelser anmäla bestämmelserna till kommissionen. Kommissionen skall därefter ta ställning till om den strängare nationella lagstiftningen utgör ett handelshinder enligt artikel 100 a.

Miljörättsakterna som juridiskt baserar sig på artikel 100 a är en aning problematiska eftersom miljöskyddet ofta måste vika för principen om fri rörlighet för varor. Miljöutskottet anser dock att det inte finns något som hindrar att de föreliggande EES-rättsakterna godkänns. Miljöutskottet finner det dock viktigt för bedömningen av rätts-

akterna att det av dokumenten till kommande EES-rättsakter som förhandsbehandlas i riksdagen framgår vilken juridisk grund de stöder sig på, alltså att det av dokumenten framgår vilken artikel i Romfördraget rättsakterna baserar sig på och vilken betydelse den har.

Utrikesutskottet påpekar att EG följer en s.k. legalitetsprincip som innebär att det utan undantag måste framgå av kommissionens förslag till rättsakter vilken artikel eller vilka artiklar i Romfördraget förslagen bygger på. Enligt rättspraxis i EG-domstolen är detta ett ovillkorligt krav. Om det i en rättsakt inte nämns vilka befogenheter den bygger på kan domstolen förklara den ogiltig på grund av ett formfel. Därför skrivs det ut i ingressen till varje förslag till EG-rättsakt vilka befogenheter den grundar sig på.

Enligt 4 kap. riksdagsordningen skall statsrådet utan dröjsmål genom en skrivelse sända riksdagen ett förslag till en sådan rättsakt som statsrådet fått kännedom om. Förslaget till rättsakt bifogas skrivelsen i sin helhet.

När det gäller grunderna för befogenheter för förslag till rättsakter ingår alltså den information som miljöutskottet efterlyser som underlag för en bedömning av rättsakterna i de dokument som riksdagen får för förhandsbehandling av förslag till EES-rättsakter. För tydlighetens skull är det i vilket fall som helst till fördel om statsrådet i sin skrivelse upplyser riksdagen om vilken artikel i Romfördraget rättsakten grundar sig på. Utrikesutskottet finner det därför viktigt att det av det PM som följer med skrivelsen från statsrådet utan undantag framgår vilken artikel rättsakterna juridiskt baserar sig på. Detta är en viktig information också för den skull att riksdagen då i god tid kan ta ställning till om ett beslut som fattas på grundval av artikel 100 a eventuellt kan

motivera att Finland försöker behålla eller införa en strängare nationell miljöregel.

Utrikesutskottet finner det viktigt att dels de aspekter som miljöutskottet lägger fram, dels ställningstagandena i utlåtandena från jord- och skogsbruks-, kultur- och social- och hälsovårdsutskottet samt arbetspolitiska utskottet beaktas på behörigt sätt i den nya harmoniseringslagstiftningen och vid beredningen av andra interna åtgärder i Finland. Utrikesutskottet framhåller att en del av utskotten ovan tillstyrker propositionen, medan andra kommer med detaljerade anmärkningar till enskilda rättsakter utan att ta ställning till om propositionen bör godkännas eller inte.

Utrikesutskottet framhåller vidare att förvaltnings-, ekonomi- och statsutskottet behandlar propositionen rent generellt utan att gå in på detaljer i EG-rättsakterna.

Utskottet föreslår vördsamt

att Riksdagen skall godkänna bestämmelserna i Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7194 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor i EES-avtalet, som fattades i Bryssel den 21 mars 1994, samt bestämmelserna i de ändringar till bilagorna till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som avses i bilagorna till beslutet samt bestämmelserna i de rättsakter som det hänvisas till i ändringarna av bilagorna, till den del de kräver riksdagens godkännande.

Samtidigt föreslår utskottet

att lagförslaget i propositionen skall godkännas utan ändringar.

Helsingfors den 10 juni 1994

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Paasio, vice ordföranden Donner, medlemmarna Haavisto, Jaakonsaari, Kemppainen, Korkeaoja, Kuuskoski, Laurila, Louvo, Mattila,

Tuomioja, Vistbacka, Väyrynen, Wahlström och Zyskowicz samt suppleanterna S-L. Anttila och Kalliomäki.

RIKSDAGENS
STATSUTSKOTT*Bilaga 1*Helsingfors
den 24 maj 1994
Utlåtande nr 4*Till Utrikesutskottet*

När riksdagen den 3 maj 1994 remitterade regeringens proposition nr 56 med förslag om godkännande av vissa bestämmelser i Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet till utrikesutskottet för beredning bestämde den samtidigt att bland annat statsutskottet skall avge utlåtande om ärendet till utrikesutskottet.

Statsutskottet har tillsatt en specialdelegation som under ledning av utskottets ordförande har berett frågan. Delegationen har hört byråchefen Vesa Jatkola vid utrikesministeriet, finansrådet Lasse Aarnio och konsultative tjänstemannen Tapio Mutikainen vid finansministeriet samt regeringsrådet Jaakko Pohjola vid trafikministeriet.

Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet) trädde i kraft den 1 januari 1994. De EG-rättsakter som ingår i det materiella innehållet i EES-avtalet och som har antagits och publicerats i EGs officiella tidning före utgången av juli 1991 har fogats till avtalet. EG har dock mellan den 1 augusti 1991 och den 31 december 1993 antagit och publicerat över 400 rättsakter som inverkar på det materiella innehållet i EES-avtalet. Också dessa rättsakter införlivas med EES-avtalet.

Europaparlamentet har behandlat beslutet av Gemensamma EES-kommittén vid en session i vår. Likaså överlämnar de medlemmar i Europeiska frihandelsammanslutningen, dvs. EFTA-staterna, som omfattas av EES-avtalet beslutet till sina nationella parlament för godkännande för att det skall kunna träda i kraft den 1 juli 1994.

Regeringen föreslår i propositionen att riksdagen skall godkänna Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 om ändring av protokoll 47

och vissa bilagor i EES-avtalet. Genom beslutet fogas de av Europeiska gemenskapernas rättsakter (EG-rättsakter) som har antagits mellan den 1 augusti 1991 och den 31 december 1993 och som gäller det materiella innehållet i EES-avtalet till regelverket i EES-avtalet.

Redan EES-avtalet har ökat åtagandena inom olika förvaltningsgrenar betydligt. Det uppskattas att beslutet av Gemensamma EES-kommittén ytterligare kommer att öka förvaltningsgrenarnas utgifter med cirka 6—7 miljoner mark årligen.

Vad gäller järnvägstrafiken kommer trafikregleringen herefter att ingå i finansieringen av banhållning. Det betyder att staten behöver drygt 200 miljoner mark mer i statsbudgeten för finansiering av banhållning. Enligt planerna kommer en banavgift i samma storleksgrad att tas ut av Statsjärnvägarna.

Beslutet av Gemensamma EES-kommittén kommer att minska statens utgifter med uppskattningsvis 20 miljoner mark. Därtill kan inspektionsavgifter tas ut för vissa inspektionsuppgifter. Beslutet kommer också i viss mån att öka statens utgifter när det gäller jord- och skogsbruksministeriets, trafikministeriets, social- och hälsovårdsministeriets, miljöministeriets och arbetsministeriets förvaltningsområden. Enligt utskottets uppfattning är de statsekonomiska effekterna dock helt utan betydelse för statsbudgetens slutsumma.

Av de orsaker som nämns i regeringens proposition och på grundval av erhållen utredning finner utskottet förslaget behövligt och tillstyrker det.

Statsutskottet anför värdsamt

att regeringens proposition bör godkännas utan ändringar.

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Saari, vice ordföranden Luttinen, medlemmarna Alaranta, Hämäläinen (delvis), Jokiniemi, Kallis, Laaksonen, Lahtinen, Lahti-Nuutila, Luukkainen, Malm (delvis), Sasi, Tiuri, Tu-

runen, Törnqvist, Vihriälä och Vähäkangas samt suppleanterna Ala-Nissilä, Enestam (delvis), Lehtosaari, Nyby, T. Roos (delvis), Saastamoinen (delvis) och Savela (delvis).

RIKSDAGENS
FÖRVALTNINGSUTSKOTT

Bilaga 2

Helsingfors
den 26 maj 1994
Utlåtande nr 2

Till Utrikesutskottet

När riksdagen den 3 maj 1994 remitterade regeringens proposition nr 56 med förslag om godkännande av vissa bestämmelser i Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet till utrikesutskottet för beredning bestämde den samtidigt att förvaltningsutskottet skall avge utlåtande om ärendet till utrikesutskottet.

Med anledning av ärendet har utskottet hört ambassadrådet Pia Hillo vid utrikesministeriet, regeringsrådet Aulikki Mentula, enhetschefen Pentti Visanen, tekniske direktören Hannu Olamo och polisöverinspektören Kaarle Lehmus vid inrikesministeriet, lagstiftningsrådet Sten Palmgren vid justitieministeriet, regeringsrådet Raimo Luoma vid handels- och industriministeriet, regeringsrådet Mauno Lindroos vid social- och hälsovårdsministeriet och specialsakkunnige Keijo Saarman vid Finlands Kommunförbund.

Regeringens proposition

I propositionen föreslås att riksdagen skall godkänna Gemensamma EES-kommitténs beslut 7/94 som gäller ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet). Genom beslutet fogas till EES-avtalets regelverk de av Europeiska gemenskapernas rättsakter (EG-rättsakter) som har antagits mellan den 1 augusti 1991 och den 31 december 1993 och som gäller det materiella innehållet i EES-avtalet.

De nya rättsakterna gäller slopande av tekniska handelshinder för vin och av övriga tekniska handelshinder samt veterinär- och växtskyddsbestämmelser, energi, fri rörlighet för arbetstagare, social trygghet, ömsesidigt erkännande av yrkesbehörighet och etableringsrätt, finansiella tjänster och teletjänster, transport, konkurrens, statligt stöd och offentlig upphandling, industri- och

upphovsrätt, hälsa och säkerhet i arbete, arbetsrätt samt lika behandling för kvinnor och män, konsumentskydd, miljö, statistik och bolagsrätt.

Gemensamma EES-kommitténs beslut träder i kraft den 1 juli 1994, om alla anmälningar som förutsätts i EES-avtalet har gjorts till Gemensamma EES-kommittén på behörigt sätt.

I propositionen ingår ett förslag till lag om godkännande av vissa bestämmelser i Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet samt om tillämpningen av beslutet. Den föreslagna lagen avses träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning. Avsikten är att lagen skall träda i kraft samma dag som det beslut som nämns i lagen.

Utskottets ställningstaganden

Förvaltningsutskottet har behandlat propositionen i fråga om sitt behörighetsområde. De frågor som i detta sammanhang mest har aktualiserats har hängt samman med fri rörlighet för arbetstagare, ömsesidigt erkännande av yrkesbehörighet, etableringsrätt samt statligt stöd och offentlig upphandling. Frågorna har bland annat granskats ur kommunsektorns synvinkel.

Med stöd av erhållen utredning meddelar utskottet som sitt utlåtande att det inte har något att anmärka mot regeringens proposition om godkännande av Gemensamma EES-kommitténs beslut.

Med stöd av det ovan sagda anför utskottet vördsamt

att utrikesutskottet bör beakta det som anförts i detta utlåtande när det utarbetar sitt betänkande.

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Väistö, vice ordföranden Varpasuo, medlemmarna Kautto, Korva, Laakkonen, Liikkonen, Metsämäki, Pulliainen, Saario, Ukkola, Urpilainen, Vähänäkki och Ääri samt suppleanterna Ihamäki och Polvi.

RIKSDAGENS
TRAFIKUTSKOTT

Helsingfors
den 27 maj 1994
Utlåtande nr 2

Till Utrikesutskottet

När riksdagen den 3 maj 1994 remitterade regeringens proposition nr 56 med förslag om godkännande av vissa bestämmelser i Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet till utrikesutskottet för beredning bestämde den samtidigt att trafikutskottet skall avge utlåtande om ärendet till utrikesutskottet.

Med anledning av ärendet har utskottet hört överdirektören Harri Cavén, byråchefen Hannu Pennanen, biträdande avdelningschefen Raimo Kurki och regeringsrådet Jaakko Pohjola vid trafikministeriet.

Trafikutskottet har granskat ärendet beträffande sitt eget förvaltningsområde. Till denna del anför utskottet såsom sitt utlåtande följande.

Transport och kommunikation spelar numera en viktig roll inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och för Europeiska unionens inre marknad. Utbudet av transporttjänster har så långt som möjligt befriats från alla kvantitativa restriktioner och restriktioner på grundval av företagens nationalitet eller registreringsort. I fråga om kommunikationer, särskilt telebranschen, är målet att i så stor utsträckning som möjligt slopa restriktionerna och uppnå största möjliga kompatibilitet mellan medlemsstaternas telenät.

I sitt utlåtande om regeringens proposition granskar trafikutskottet varje trafikform separat och behandlar dessutom lagstiftningen i Finland och behoven av att ändra den samt framställer anmärkningar om särproblemen inom vissa områden.

Syftet med direktivet (92/106/EEG) om kombinerade *inlandstransporter* är att minska trafikstockningarna på gemenskapens landsvägar och vägtransporternas miljölägenheter. Målsättningen är att godstransporter överförs från landsvägar till andra transportformer med fri kapacitet, i synnerhet till järnvägarna. De ändringar som avses i direktivet genomförs i Fin-

lands skattelagstiftning, och regeringens proposition i ärendet behandlas sålunda av statsutskottet.

Rådets direktiv (91/671/EEG) om *vägtrafik* har givits i syfte att främja trafiksäkerheten. Det kräver med vissa undantag att bilbälten används i fordon som väger mindre än 3,5 ton. Dessutom förutsätts det att barn i första hand sitter i en säkerhetssits. Anpassningen av lagstiftningen i Finland till direktivet förutsätter ändringar i 88 § vägtrafiklagen. Förslagen till ändringar ingår i regeringens proposition nr 80 med förslag till lag om ändring av vägtrafiklagen (TrUB 8) som har behandlats av trafikutskottet.

Rådets direktiv (91/439/EEG) om körkort förutsätter att körkortssystemen inom gemenskapen harmoniseras. Ett nationellt körkort enligt en gemenskapsmall erkänns ömsesidigt av medlemsstaterna. Direktivet förutsätter ändringar i Finlands vägtrafiklag. Ändringsförslagen ingår i ovan nämnda proposition 80 som har godkänts i utskottet (TrUB 8).

Rådets förordningar (EEG) nr 881/92, 3916/90 och 3118/93 gäller tillträde till marknaden för godstransporter på väg inom gemenskapen till eller från en medlemsstats territorium eller genom en eller flera medlemsstaters territorier, åtgärder som skall vidtas i händelse av en kris på marknaden för godstransporter samt förutsättningar för transportföretag att utföra inrikes godstransporter på väg i en medlemsstat där de inte är etablerade. Dessa förordningar förutsätter en del ändringar i lagen om tillståndspliktig godstrafik på väg (342/91). Ändringarna ingår i regeringens proposition nr 79 som trafikutskottet har behandlat (TrUB 7).

Rådets förordningar (EEG) nr 684/92 och 2454/92 förutsätter gemensamma regler för internationell persontransport. Syftet med den förstnämnda förordningen är bl.a. att garantera transportföretag i alla medlemsstater tillträde till den internationella transportmarknaden inom

gemenskapen utan diskriminering på grundval av nationalitet eller etableringsort. Den andra förordningen avser att etappvis befria cabotage i persontrafik på väg från restriktioner. Avsikten är att de behövliga ändringarna skall genomföras i Finland i samband med revideringen av lagstiftningen om persontrafik. Ändringsförslagen ingår i regeringens proposition nr 52, som är under behandling i trafikutskottet.

Vad gäller *järnvägstrafik* har rådet givit ett direktiv (91/440/EEG) om utvecklingen av gemenskapens järnvägar. Medlemsstaterna skall bl.a. garantera järnvägsföretagen en oberoende ställning i synnerhet i fråga om företagsledning, administration och ekonomi, vilket innebär att deras tillgångar, budget och bokföring skall hållas i sär från statsförvaltningen. Banhållningsförvaltningen skall åtminstone i fråga om bokföring hållas i sär från förvaltningen av transporttjänster. Dessutom skall användningen av medlemsstaternas bannät liberaliseras. Vidare förutsätter direktivet att järnvägsföretagen kan föra en friare personalpolitik. Järnvägsföretagen skall vara berättigade att fritt fatta beslut om sin personal, sina tillgångar och sin upphandling.

Finska statsjärnvägarnas ställning baserar sig på lagen om statens affärsverk (627/87), lagen om Statsjärnvägarna (747/89) samt förordningen om Statsjärnvägarna (748/89). I fråga om markområden tillämpas på Statsjärnvägarna lagen om rätt att överlåta och upplåta statens jordegendom och inkomstgivande rättigheter (687/78) samt den förordning (693/78) som utfärdats med stöd av lagen.

Bokföringen av transportverksamhet och banhållning särskiljdes i begränsad utsträckning då Statsjärnvägarna ombildades till ett affärsverk, och lagen om Statsjärnvägarna har ändrats så att internationella transporter är möjliga på bannätet (RP 318/1993 rd, TrUB 1/1994 rd). I övrigt bör stadgandena om järnvägarna ändras och justeras så att de motsvarar EG:s lagstiftning. Ändringar bör göras i lagen om statens

affärsverk, SJ-lagen samt i lagen om rätt att överlåta och upplåta statens jordegendom och inkomstgivande rättigheter. Vid trafikministeriet utreds som bäst i enlighet med ett principbeslut av statsrådet möjligheterna att bolagisera Statsjärnvägarna under 1995. Om en bolagisering förverkligas elimineras flera av behoven av att ändra lagstiftningen om Statsjärnvägarna som affärsverk.

Inom *sjöfarten* gäller rådets direktiv (93/75/EEG) om minimikrav för fartyg som anlöper eller avgår från gemenskapens hamnar med farligt eller förorenande gods. De ändringar som direktivet förutsätter i lagstiftningen i Finland ingår i regeringens propositioner nr 73 med förslag till lag om ändring av 3 § lagen om förhindrande av vattens förorening, försakad av fartyg och 74 med förslag till lag om transport av farliga ämnen. Trafikutskottet har i sina betänkanden (TrUB 5 och 6) föreslagit att bägge lagförslagen skall godkännas utan ändringar.

Vad gäller *sjöfarten* i övrigt menar trafikutskottet att restriktionerna beträffande cabotage-transporter inom sjöfarten snabbt bör slopas. Utskottet anser att det är ytterst viktigt för Finland att restriktionerna för cabotage inom sjöfarten slopas. Om så sker blir det möjligt för finskt tonnage att erbjuda kust- och skärgårdstransporttjänster inom EES-staterna. Trafikutskottet anser att kravet på att befria cabotage från restriktioner bör framföras med eftertryck vid de fortsatta förhandlingarna om EES.

I fråga om *trafik på inre vattenvägar, flygtrafik och televerksamhet* förutsätter regeringens proposition inte att rättsakter på lagnivå införs i Finland.

På basis av det ovan sagda anför trafikutskottet vördsamt

att utrikesutskottet bör beakta vad som anförs i detta utlåtande när det utarbetar sitt betänkande.

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Saapunki, vice ordföranden Kasurinen, medlemmarna Antvuori, Hassi, Karhunen, Myl-

ler, Rauramo, Renlund, Rönholm, Suhonen och Vehkaoja samt suppleanterna Kauppinen och Vuorensola.

RIKSDAGENS
JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTT

Bilaga 4

Helsingfors
den 17 maj 1994
Utlåtande nr 3

Till Utrikesutskottet

När riksdagen den 3 maj 1994 remitterade regeringens proposition nr 56 med förslag om godkännande av vissa bestämmelser i Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet till utrikesutskottet för beredning bestämde den samtidigt att jord- och skogsbruksutskottet skall avge utlåtande i saken till utrikesutskottet.

Med anledning av ärendet har utskottet hört överinspektören Anna-Liisa Koskinen vid handels- och industriministeriet, ambassadrådet Pia Hillo vid utrikesministeriet, yngre regeringssekreteraren Maria Teirikko vid jord- och skogsbruksministeriet, direktören Jorma Suurnäkki vid Kontrollcentralen för växtproduktion, direktören Helena Kahiluoto vid Lantbrukets forskningscentralens forskningsstation i Partala, handelspolitiska ombudsmannen Jouko Nieminen vid Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter, direktören Markku Pakkanen vid Luomuliitto och agronomen Sampsa Heinonen från Esbo.

Regeringens proposition

Regeringen föreslår att riksdagen skall godkänna Gemensamma EES-kommitténs beslut 7/94 som gäller ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet). Genom beslutet fogas till EES-avtalets regelverk de av Europeiska gemenskapernas rättsakter (EG-rättsakter) som har antagits mellan den 1 augusti 1991 och den 31 december 1993 och som gäller det materiella innehållet i EES-avtalet.

Den nya EES-lagstiftningen gäller slopande av tekniska handelshinder för vin och av övriga tekniska handelshinder samt veterinär- och växtskyddsbestämmelser, energi, fri rörlighet för arbetstagare, social trygghet, ömsesidigt erkän-

nande av yrkesbehörighet och etableringsrätt, finansiella tjänster och teletjänster, transport, konkurrens, statligt stöd och offentlig upphandling, industri- och upphovsrätt, hälsa och säkerhet i arbetet, arbetsrätt samt lika behandling för kvinnor och män, konsumentskydd, miljö, statistik och bolagsrätt.

Gemensamma EES-kommitténs beslut träder i kraft den 1 juli 1994, om alla anmälningar som förutsätts i EES-avtalet har gjorts till Gemensamma EES-kommittén på behörigt sätt.

I propositionen ingår ett förslag till lag om godkännande av vissa bestämmelser i Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet samt om tillämpningen av beslutet. Den föreslagna lagen avses träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning. Avsikten är att lagen skall träda i kraft samma dag som det beslut som nämns i lagen.

Utskottets ställningstaganden

Utskottet konstaterar att de nya EG-rättsakter som fogats till EES-avtalet gäller följande områden inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde: veterinära bestämmelser och växtskyddsbestämmelser (veterinära frågor, husdjursavel, djurfoder och utsäde) och sektorn tekniska handelshinder (ekologisk produktion, gödselmedel och bekämpningsmedel).

Ändringar på lagnivå eller nya bestämmelser föranleds av EG-rättsakterna om kött och köttvaror, mjölk och mjölkbaserade produkter, fisk och andra fiskerivaror samt äggprodukter i Gemensamma EES-kommitténs beslut. Vad gäller kött och köttvaror ingår ändringarna redan i regeringens proposition med förslag till köttthygienlag (RP 49), som avlåtits med anledning av det egentliga EES-avtalet, och vad gäller mjölk och mjölkbaserade produkter i regeringens pro-

position med förslag till mjölkhygienlag (RP 61), som avlåtits med anledning av Gemensamma EES-kommitténs beslut. Ändringarna beträffande fisk och andra fiskeriprodukter ingår i den fiskhygienlag som regeringen redan godkänt (RP 322/1993 rd). I fråga om äggprodukter kommer regeringen att avlåta en särskild proposition med förslag till lag om livsmedelshygien för äggprodukter. Ändringar i kontrollavgifter och program för hälsokontroll i anknytning till förebyggande av djursjukdomar enligt EG-rättsakterna ingår i regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om djursjukdomar (RP 51), som redan behandlats i utskottet.

Också EG-rättsakterna om ekologisk produktion kräver reglering på lagnivå. Dessa rättsakter är förordningar, som blir direkt bindande för Finland sedan Gemensamma EES-kommitténs beslut har trätt i kraft (1 § i lagförslaget). Vidare är det nödvändigt att reglera på lagnivå vilka de behöriga övervakningsmyndigheter i Finland är som avses i förordningen om ekologisk produktion av jordbruksprodukter och uppgifter därom på jordbruksprodukter och livsmedel (EEG) nr 2092/91. Enligt lagförslaget skall den ekologiska produktionen övervakas av jord- och skogsbruksministeriet och de ekologiskt producerade livsmedlen av livsmedelsverket. Dessutom medger lagförslaget att stadganden och föreskrifter på lägre nivå utfärdas om både övervakningen av ekologisk produktion och förvaltningen av branschen. Dessa stadganden och föreskrifter utfärdas i övrigt genom förordning, men i fråga om kontrollavgifter genom beslut av jord- och skogsbruksministeriet. Vidare kan handels- och industriministeriet genom beslut vid behov meddela föreskrifter om verkställigheten av bestämmelserna om ekologisk produktion av livsmedel. Förslag om detta ingår i 4 § i förslaget till lag om godkännande av vissa bestämmelser i Gemensamma EES-kommitténs beslut och om tillämpning av beslutet.

Utskottet påpekar att Europeiska gemenskapens förordning om ekologisk produktion (EEG) nr 2092/91 är mycket viktig med tanke på den ekologiska produktionen i Finland, eftersom den ger också vår ekologiska produktion och våra ekologiskt producerade livsmedel en lagstadgad grund. En lagstiftning av motsvarande typ har beretts redan länge i Finland.

Av propositionen framgår att kontrollsystemet i Finland egentligen avser att vara ett statligt

kontrollsystem, trots att regionala kontrollnämnder med bred förankring i olika organisationer kommer att delta i kontrollen. Jord- och skogsbruksministeriet skall organisera övervakningen av den ekologiska jordbruksproduktionen och livsmedelsverket övervakningen av ekologiskt producerade livsmedel. För övervakningen av den ekologiska jordbruksproduktionen svarar i praktiken kontrollcentralen för växtproduktion när det gäller ekologisk växtproduktion och anstalten för veterinärmedicin och livsmedel när det gäller ekologisk husdjursproduktion. När övervakningen är uppdelad på flera olika myndigheter kan den enligt utskottets mening skötas med framgång bara om myndigheterna samarbetar intimt. För att kostnaderna skall kunna dras ned och producenternas förtroende bibehållas är det nödvändigt att inspektionsbesöken koncentreras till en enda person. Det är bara förädlingsen som kan kräva sådan specialexpertis att kontrollören måste ha behörighet för området i fråga.

Utskottet uppmärksammar att satsningarna på utveckling av det ekologiska jordbruket i Finland hittills inte har varit särskilt stora. Av propositionen framgår att anslaget för anställning och utbildning av rådgivare för ekologisk produktion i detta nu är ca 2,2 miljoner mark. Enligt vad utskottet har erfarit har anslaget inte fördelats på ett tillfredsställande sätt. Resurserna anses i själva verket ha minskat bland annat för att de deltidsanställda rådgivarna inom den ekologiska produktionen har fått betydligt fler andra rådgivningsuppgifter. I den utredning som tillställts utskottet framhålls att de nuvarande resurserna för rådgivning inom det ekologiska jordbruket inte räcker till för kontroll- och rådgivningsuppgifter. Vidare har det framhållits att det är viktigt att kontrollen alltjämt sker i form av rådgivning inte bara för att den skall vara effektiv utan också för att den skall ge kostnadsbesparingar. Utskottet finner det angeläget att kontrollavgifterna kan hållas på en så skälig nivå att de inte minskar den ekologiska produktionens lönsamhet eller attraktivitet.

Med stöd av det ovan sagda anför utskottet vördsamt

att utrikesutskottet beaktar det som anförs i detta utlåtande, då det utarbetar sitt betänkande.

I den avgörande behandlingen deltog vice ordföranden Iivari, medlemmarna Järvilähti, Kalli, Koistinen, Koski, Lahikainen, Ollila, Polvinen, Pulliainen, Rajamäki, Riihijärvi, Rinne, Saario, Urpilainen och Westerlund samt suppleanten Laakkonen.

RIKSDAGENS
KULTURUTSKOTT

Bilaga 5

Helsingfors
den 31 maj 1994
Utlåtande nr 5*Till Utrikesutskottet*

När riksdagen den 3 maj 1994 remitterade regeringens proposition nr 56 till utrikesutskottet för beredning bestämde den samtidigt att kulturutskottet skall avge utlåtande i saken till utrikesutskottet.

Med anledning av ärendet har utskottet hört konsultative tjänstemannen Jukka Liedes, högskolerådet Leena Pirilä och kulturrådet Risto Kivelä vid undervisningsministeriet samt professorn Juhani Ahonen vid medicinska fakulteten vid Helsingfors universitet.

Regeringens proposition. Regeringen föreslår att riksdagen skall godkänna Gemensamma EES-kommitténs beslut 7/94 som gäller ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet). Genom beslutet fogas till EES-avtalets regelverk de av Europeiska gemenskapernas rättsakter (EG-rättsakter) som har antagits mellan den 1 augusti 1991 och den 31 december 1993 och som gäller det materiella innehållet i EES-avtalet.

De nya bestämmelserna gäller bland annat ömsesidigt erkännande av examensbevis, återlämnande av kulturföremål som olagligen förts bort från en medlemsstats territorium samt upphovsrätt och närstående rättigheter.

Gemensamma EES-kommitténs beslut träder i kraft den 1 juli 1994, om alla anmälningar som förutsätts i EES-avtalet har gjorts till Gemensamma EES-kommittén på behörigt sätt.

I propositionen ingår ett förslag till lag om godkännande av vissa bestämmelser i Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet samt om tillämpningen av beslutet. Den föreslagna lagen avses träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning. Mening- en är att lagen skall träda i kraft samma dag som det beslut som nämns i lagen.

Utskottets ställningstaganden. Av de orsaker som framgår av propositionens motivering och med stöd av erhållen utredning finner utskottet propositionen behövlig och ändamålsenlig. Utskottet tillstyrker således regeringens proposition.

Kulturutskottet uppmärksammar att EES-avtalet förpliktar den som fått grundläggande läkarutbildning som tagit sex år i anspråk till tilläggsutbildning på ytterligare två år för att han skall få utöva yrke som allmänpraktiserande läkare inom det europeiska systemet för social trygghet. I Finland är alla läkare verksamma inom detta system. Här är målet för den grundläggande läkarutbildningen att ge behörighet för allmänpraktiserande läkares uppgifter. En så lång tilläggsutbildning inom primärhälsovård som denna kan således inte anses vara behövlig inom läkarutbildningen i Finland. Kulturutskottet kommer därför i samband med den nationella lagstiftningen att göra undervisningsministeriet och social- och hälsovårdsministeriet uppmärksamma på detta missförhållande som EES-avtalet leder till.

Kulturutskottet anser att en harmonisering av skyddstiderna enligt upphovsrätten i sig innebär ett skydd för handel med skyddade produkter. En förlängning av den gällande skyddstiden för upphovsrättsliga verk från 50 till 70 år efter upphovsmannens död har dock inte ansetts ändamålsenlig. När ändringar med anledning av direktiven blir aktuella bör de beredas med särskild hänsyn till att de i minsta möjliga grad inverkar på nyttjanderätt av uppnådda rättigheter och användningen av tidigare oskyddat material.

Med stöd av det ovan sagda anför utskottet vördsamt

att utrikesutskottet bör beakta det ovan sagda då det utarbetar sitt betänkande.

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Jouppila, vice ordföranden Astala, medlemmarna Ala-Harja, Aula, von Bell (delvis), Laakso, Lehtinen, M. Pietikäinen (delvis), Pykä-

läinen (delvis), Rätty (delvis), Suhola, Toivonen, Tykkyläinen och Virrankoski samt suppleanterna Korteniemi (delvis) och A. Ojala (delvis).

RIKSDAGENS
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTT

Bilaga 6

Helsingfors
den 20 maj 1994
Utlåtande nr 2*Till Utrikesutskottet*

När riksdagen den 3 maj 1994 remitterade regeringens proposition nr 56 med förslag om godkännande av vissa bestämmelser i Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet till utrikesutskottet för beredning bestämde den samtidigt och social- och hälsovårdsutskottet skall avge utlåtande om propositionen.

Med anledning av ärendet har utskottet hört äldre regeringssekreteraren Katriina Alaviuhkola vid social- och hälsovårdsministeriet, juristen Marjatta Pohjanpalo vid folkpensionsanstalten och juristen Arja Myllynpää vid läkemedelsverket.

Regeringen föreslår att riksdagen skall godkänna de bestämmelser som nämns i proposition nr 56 och som anknyter till EES-avtalet. För social- och hälsovårdsutskottets del gäller de nya bestämmelserna social trygghet, utrustning för hälso- och sjukvård, läkemedel och därmed jämförliga substanser och narkotika, tobak och kemikalier. Europeiska gemenskapen antog rättsakterna mellan den 1 augusti 1991 och den 31 december 1993. Ändringarna avses träda i kraft den 1 juli 1994. Förslaget till lag om godkännande av bestämmelserna i avtalen avses träda i kraft från och med samma tidpunkt.

Enligt vad utskottet erfarit har största delen av de nationella bestämmelser som gäller lagstiftningen inom social- och hälsovårdsutskottets behörighetsområde redan verkställts. Smärre ändringar, som utskottet inte i detta skede har något att anmärka emot, måste dock göras i lagstiftningen om narkotika, alkohol, matsnus, medicinsk utrustning och försäkringsverksamhet.

Utskottet påpekar att EG-rättsakterna och förklaringarna till dem språkligt sett är komplicerade. Målet bör vara att framför allt den natio-

nella redogörelsen för innehållet i bestämmelserna uttrycks så klart och tydligt att deras innehåll samt ambitionerna med dem och de faktiska konsekvenserna av dem tydligt framgår. I och med att bestämmelserna är så komplicerade är det viktigt att riksdagen har möjlighet att medverka vid beredningen av EES-rättsakter på ett så tidigt stadium som möjligt.

Enligt vad utskottet erfarit har det varit en del problem med verkställigheten av bestämmelserna om export av social trygghet och rätten att söka anställning, till exempel med utbetalningen av stöd och oskäligt långa utbetalningstider. De finländska myndigheterna bör i olika sammanhang med eftertryck uppmärksamgöra utländska myndigheter på att den praktiska tillämpningen av EES-avtalet måste garantera enskilda arbets sökande deras rättigheter.

Utskottet finner det viktigt att behovet av att ändra skattelagstiftningen snabbt utreds för att också de som är bosatta utomlands och betalar sociala avgifter får förmåner från Finland skall delta i betalningen av socialskyddsavgifterna på samma grunder som i Finland bosatta.

Utskottet påpekar att enligt socialvårdslagen är den som är i behov av stöd och inte kan få sin utkomst genom andra inkomster eller tillgångar eller genom omvårdnad av en som är försörjningspliktig gentemot honom eller på annat sätt berättigad till utkomststöd. En medborgare i ett EES-land, som söker anställning i Finland, har inte med stöd finländsk lagstiftning eller EES-avtalet rätt till arbetslöshetsskydd eller andra liknande sociala förmåner under de tre månader han får arbetslöshetsersättning från sitt hemland eller när denna tid löpt ut. Social- och hälsovårdsutskottet påpekar att Finland enligt EES-avtalet inte behöver betala utkomststöd till medborgare från andra EES-länder.

Social- och hälsovårdsutskottet anför vörd-
samt

*att utrikesutskottet bör beakta det som
sägs i detta utlåtande när det utarbetar sitt
betänkande.*

I den avgörande behandlingen deltog ordfö-
randen Skinnari, vice ordföranden Taina samt
medlemmarna Ala-Harja, Antvuori, Kemppai-

nen, Kuittinen, Muttilainen, Nordman, O. Ojala,
Perho-Santala, Puhakka, Puisto, Stenius-Kau-
konen och Vehkaoja.

RIKSDAGENS
EKONOMIUTSKOTT

Bilaga 7

Helsingfors
den 24 maj 1994
Utlåtande nr 4*Till Utrikesutskottet*

När riksdagen den 3 maj 1994 remitterade regeringens proposition nr 56 med förslag om godkännande av vissa bestämmelser i Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet till utrikesutskottet för beredning bestämde den samtidigt att ekonomiutskottet skall avge utlåtande om ärendet till utrikesutskottet.

Med anledning av propositionen har utskottet hört äldre regeringssekreteraren Elise Pekkala vid handels- och industriministeriet samt lagstiftningsrådet Ilkka Harju vid finansministeriet.

Regeringens proposition

I propositionen föreslås att till EES-avtalets regelverk skall fogas de EG-rättsakter som har antagits mellan den 1 augusti 1991 och den 31 december 1993 och som gäller det materiella innehållet i EES-avtalet. Inom ekonomiutskottets behörighetsområde gäller de bl.a. energi, finansiella tjänster, konkurrens, statligt stöd och offentlig upphandling, konsumentskydd samt bolagsrätt.

I propositionen ingår också ett förslag till lag om godkännande av vissa bestämmelser i det i rubriken nämnda protokollet och i Gemensamma EES-kommitténs beslut samt om tillämpningen av beslutet.

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Louekoski, vice ordföranden Björkenheim, medlemmarna Dromberg, Jurva, Jääske-

Utskottets ställningstaganden

Ekonomiutskottet konstaterar att det protokoll och de bestämmelser och rättsakter som nu föreslås bli godkända utgör en fortsättning på den integrationsprocess som började i och med EES-avtalet. Genom dem vidareutvecklas det regelverk som godkändes i det första skedet av EES-avtalet. Enligt utskottets åsikt bör de därför godkännas och tas in i vår lagstiftning till den del de kräver lagstiftningsåtgärder.

Utskottet framhåller att de nationella intressena då stadgandena och bestämmelserna det tillåter alltid bör beaktas när stadganden bereds med tanke på Finlands lagstiftning.

Till vissa delar överensstämmer lagstiftningen i Finland, bl.a. kreditinstitutslagen, redan nu med direktiven i det sakkomplex som nu föreslås bli godkänt, varför lagstiftningsåtgärder inte är behövliga för deras vidkommande. Till vissa delar måste lagstiftningen kompletteras, ändras och revideras, såsom t.ex. i fråga om konsumentskyddet, den privata försäkringsbranschen, samfundslagstiftningen och investeringstjänsterna. Beredningen av dessa stadganden pågår.

Ekonomiutskottet anför vördsamt

att utrikesutskottet bör beakta vad som sägs i detta utlåtande när det utarbetar sitt betänkande.

läinen, Kekkonen, Kivelä, Korhonen, Laivoranta, J. Leppänen, A. Ojala och Paloheimo samt suppleanten Vuoristo.

RIKSDAGENS
ARBETSPOLITISKA UTSKOTT

Bilaga 8

Helsingfors
den 24 maj 1994
Utlåtande nr 4*Till Utrikesutskottet*

När riksdagen den 3 maj 1994 remitterade regeringens proposition nr 56 med förslag om godkännande av vissa bestämmelser i Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet till utrikesutskottet för beredning bestämde den samtidigt att arbetspolitiska utskottet skall avge utlåtande om ärendet till utrikesutskottet.

Med anledning av propositionen har utskottet hört avdelningschefen Matti Salmenperä, äldre regeringssekreteraren Antti Posio och yngre regeringssekreteraren Päivi Kairamo-Hella vid arbetsministeriet, äldre regeringssekreteraren Katriona Alaviuhkola vid social- och hälsovårdsministeriet, ekonomiske experten Peter Boldt vid Finlands Fackförbunds Centralorganisation, arbetskraftspolitiska ombudsmannen Martti Huttunen vid Affärsarbetsgivarnas Centralförbund, vicehäradschefen Markus Äimälä vid Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund och utbildnings- och arbetskraftspolitiska sekreteraren Heikki Liedt vid Akava.

Regeringen föreslår att riksdagen skall godkänna Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 som gäller ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet). Genom beslutet fogas de av Europeiska gemenskapernas rättsakter (EG-rättsakter) som har antagits mellan den 1 augusti 1991 och den 31 december 1993 och som gäller det materiella innehållet i EES-avtalet till regelverket.

Den nya EES-lagstiftningen gäller slopande av tekniska handelshinder för vin och av övriga tekniska handelshinder samt veterinär- och växtskyddsbestämmelser, energi, fri rörlighet för arbetstagare, social trygghet, ömsesidigt erkännande av yrkesbehörighet och etableringsrätt, finansiella tjänster och teletjänster, transport, konkurrens, statligt stöd och offentlig upphandling, in-

dustri- och upphovsrätt, hälsa och säkerhet i arbetet, arbetsrätt samt lika behandling för kvinnor och män, konsumentskydd, miljö, statistik och bolagsrätt.

Gemensamma EES-kommitténs beslut träder i kraft den 1 juli 1994, om alla anmälningar som förutsätts i EES-avtalet har gjorts till Gemensamma EES-kommittén på behörigt sätt.

På grundval av regeringens proposition och erhållen utredning tillstyrker utskottet propositionen utan ändringar.

Enligt vad utskottet har erfarit måste arbetslivslagstiftningen i Finland ändras när det gäller skydd för gravida kvinnor. Utskottet kommer att ta ställning till direktivet om säkerhet och hälsa på arbetsplatsen vid graviditet (92/85/EEG) i samband med en proposition som avläts senare, men lyfter dock redan nu fram vissa omständigheter som är väsentliga för praxis i Finland.

Direktivet om säkerhet och hälsa vid graviditet kräver att lagen om arbetsavtal ändras för att gravida kvinnor skall garanteras rätt att gå på undersökningar före förlossningen utan lönebortfall. I Finland varierar den rättigheten beroende på bransch och kollektivavtal och direktivet kommer därför att göra yrkesverksamma gravida kvinnor mer likställda på den punkten.

Utskottet påpekar att det inte framgår av direktivet vilken typ av undersökningar som avses. Utskottet framhåller här att den bärande principen med mödrarådgivningen i Finland är att kvinnor vid normala graviditeter skall få genomgå förebyggande kontroller av många olika slag och att modern och familjen skall få stöd och hjälp under graviditeten, men också att misstänkta rubbningar eller sjukdomar skall undersökas och kvinnor vid behov få undergå adekvat behandling.

Utskottet uppmärksammar ytterligare den generella ändringen att denna typ av frågor i Fin-

land regleras genom och ingår i social- och hälsovårdspolitiken och inte i arbetslivsbestämmelserna. Därför har gravida kvinnors besök på mödrarådgivningen vid lagberedningar hittills i regel uppfattats som förebyggande hälso- och sjukvård för alla kvinnor.

På grundval av det ovanstående anför arbetspolitiska utskottet vördsamt

att utrikesutskottet bör beakta det som sägs i detta utlåtande när det utarbetar sitt betänkande.

I den avgörande behandlingen deltog vice ordföranden Nordman, medlemmarna Hautala (delvis), Häkämies, Koistinen, Komi, Kuittinen (delvis), Laitinen, Morri, Mäkipää, Rimmi,

J. Roos, Takala (delvis), Viljamaa och Viljanen samt suppleanterna Hiltunen, Kalli (delvis) och Koskinen.

RIKSDAGENS
MILJÖUTSKOTT

Helsingfors
den 26 maj 1994
Utlåtande nr 5

Till Utrikesutskottet

När riksdagen den 3 maj 1994 remitterade regeringens proposition nr 56 med förslag om godkännande av vissa bestämmelser i Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet till utrikesutskottet för beredning bestämde den samtidigt att miljöutskottet skall avge utlåtande om ärendet till utrikesutskottet.

Med anledning av ärendet har utskottet hört lagstiftningsrådet Pekka Vihervuori vid justitieministeriet, överdirektören Olli Ojala och yngre regeringssekreteraren Tuomas Aarnio och överinspektören Tuomas Kuokkanen vid miljöministeriet, överinspektören Veikko Marttila vid jord- och skogsbruksministeriet, konsultative tjänstemannen Jussi Manninen vid handels- och industriministeriet, sektionschefen Esa Nikunen, äldre planeraren Riitta Levenin och byråchefen Raimo Penttonen vid vatten- och miljöstyrelsen, specialforskaren Raimo Kartastenpää vid Meteorologiska institutet, avdelningschefen Jukka Luokkamäki vid Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund, avdelningsdirektören Markku Tornberg vid Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK och överinspektören Juha Pyötsiä vid kemikaliedelegationen.

Regeringens proposition

Regeringen föreslår att riksdagen skall godkänna Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 som gäller ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet). Genom beslutet införlivas de av Europeiska gemenskapernas rättsakter (EG-rättsakter) som har antagits mellan den 1 augusti 1991 och den 31 december 1993 och som gäller det materiella innehållet i EES-avtalet med regelverket i EES-avtalet.

Beslutet av Gemensamma EES-kommittén träder i kraft den 1 juli 1994, om alla anmälningar

som förutsätts i EES-avtalet har gjorts till Gemensamma EES-kommittén på behörigt sätt.

Propositionen innefattar ett förslag till lag om godkännande av vissa bestämmelser i Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 och av protokoll 47 i EES-avtalet samt om tillämpning av beslutet på 18 fackområden, däribland miljöområdet.

Utskottets ställningstaganden

Allmän bedömning

Beslutet av Gemensamma EES-kommittén gäller miljöskydd i många olika hänseenden. Genom beslutet tas nya rättsakter in i bilaga XX (Miljö). Också bland de rättsakter som fogas till bilaga II (Tekniska föreskrifter, standarder, provning och certifiering) ingår miljöskyddsbestämmelser.

Största delen av innehållet i det föreliggande beslutet hänger nära samman med EES-avtalet som har godkänts redan tidigare. Flera av de nya rättsakterna uppdaterar och preciserar tidigare EU-rättsakter. Utskottet menar att de beslut av Gemensamma EES-kommittén som tangerar miljöskyddsområdet sett i ett helhetsperspektiv är värda att understödjas och att det från miljösynpunkt i det stora hela är en positiv utveckling om de införlivas med finländsk lagstiftning.

Med hänvisning till erhållen utredning vill utskottet dock uppmärksamgöra utrikesutskottet på tre omständigheter.

Den juridiska grunden för EG-rättsakter

Europeiska gemenskapens miljörättsakter baserar sig juridiskt i regel på artikel 130 s eller artikel 100 a i Romfördraget. Enligt artikel 130 s

upprättas gemensamt s.k. minimirättsakter som medlemsstaterna kan göra strängare genom nationell lagstiftning. Däremot förutsätter artikel 100 a normalt att lagstiftningen harmoniseras.

Enligt artikel 100 a 4 skall en medlemsstat som med hänvisning till miljöskydd anser det nödvändigt att tillämpa nationella bestämmelser underätta kommissionen om dessa bestämmelser. Kommissionen skall därefter ta ställning till om den strängare nationella lagstiftningen innebär ett handelshinder enligt artikel 100 a.

Erfarenheterna hittills har visat att miljöskyddet vanligen får ge vika för principen om fri rörlighet för varor. Ur miljöskyddsperspektiv uppstår det därför ofta problem med miljöregler som grundar sig på artikel 100 a.

När det gäller de föreliggande EES-rättsakterna har utskottet inte kunnat se att det finns något som hindrar att också miljörettsakter som baserar sig på artikel 100 a skall godkännas. Utskottet finner det dock komplicerat att det av själva propositionen inte framgår vilken juridisk grund de enskilda EES-rättsakterna stöder sig på. Det är en ytterst viktig fråga när man skall ta ställning till rättsakterna. Miljöutskottet anför därför

att utrikesutskottet i sitt betänkande bör förutsätta att det av dokumenten i anknytning till de förslag till EES-rättsakter som sänds till riksdagen för förhandsbehandling klart och tydligt framgår på vilken artikel i Romfördraget rättsakten baserar sig och vilken betydelse den har.

Miljömärke och miljörevisionsordning

I beslutet av Gemensamma EES-kommittén ingår rådets förordning (EEG) nr 880/92 om ett gemenskapsprogram för tilldelning av miljömärke och förordning (EEG) 1836/93 om frivilligt deltagande för industriföretag i gemenskapens miljöstyrnings- och miljörevisionsordning.

Utskottet har fäst sig vid den finskspråkiga begreppsapparaten i förordningarna. I Finland har man redan i flera år pratat om "ympäristömerkki" och inte "ekotuotemerkki". Å andra sidan har förleden eko- blivit vanligare i finskt språkbruk och fått en vedertagen betydelse som just syftar på miljöfaktorer. Utskottet tror att förleden eko- kommer att bli ännu vanligare i finskt språkbruk. Det vore därför motiverat att använda den förleden i märkningen av miljövänliga produkter. Det vore emellertid mer träffande

att tala om "ekomerkki" än om "ekotuotemerkki".

Miljöstyrnings- och miljörevisionsordningen gäller företagens miljöstyrning. Vid miljörevision granskas och utvärderas miljöriskerna vid inrättningar, apparatur och utrustning, personalens kunnande och utbildningsnivå, det vill säga hur effektiv miljöstyrningen är. Det är alltså fråga om en företagsintern utvärdering av företagets miljöpolitik. Utskottet anser att begreppet "auditointijärjestelmä" i den finska översättningen inte är god finska och inte uttrycker det som avses. Utskottet menar att det vore tydligare att tala om till exempel "ympäristöasioiden hallinta- ja arviointijärjestelmä" eller använda något annat enklare uttryck. I den svenska översättningen används uttrycket "miljöstyrnings- och miljörevisionsordning".

Vad förordningarna beträffar är det dock inte bara fråga om översättningarna. I miljömärkesförordningen föreskrivs att ett behörigt organ skall utses och regeringen föreslår att detta skall regleras genom lag. Det stadgas om detta i 5 § i den föreslagna lagen. Enligt vad utskottet har erfarit är det meningen att samma förfarande skall tillämpas på miljöstyrnings- och miljörevisionsordningen för industriföretag. Det är här alltså även fråga om en begreppsapparat som skall införas i finländsk lagstiftning.

Med hänvisning till det ovanstående anför miljöutskottet

att utrikesutskottet i sitt betänkande rent generellt bör fästa avseende vid de finska översättningarna av beslut och bestämmelser som Finland godkänner på grundval av EES-avtalet,

att det bör ändra 5 § i den i propositionen föreslagna lagen och i stället för "ekotuotemerkki" på finska tala om "ekomerkki" och

att det bör förutsätta att uttrycket "ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmä" på finska i den senare lagstiftningen ersätts med ett klarare uttryck på finska.

Nitratutsläpp

Beslutet av Gemensamma EES-kommittén innefattar också ett direktiv om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket (91/676/EEG). Direktivet förutsätter att länderna gör en inventering av vilka vattenområden som

har förorenats och är känsliga för förorening, utarbetar anvisningar för god jordbrukspraxis och upprättar handlingsprogram för områden som är känsliga för förorening. Handlingsprogrammen måste innehålla de obligatoriska anvisningar om gödselmedel och kreaturgödsel som räknas upp i direktivet.

Genom nitratdirektivet får vi för första gången en lagfäst grund för kontroll av utsläpp från jordbruket. För närvarande bygger skyddet av vattendrag mot diffus belastning från jordbruket på frivilliga insatser av lantbrukarna.

Vidare slår direktivet fast högsta tillåtna kvävebelastning per hektar när det gäller naturgödsel. Utskottet har under behandlingens gång kunnat konstatera att den sammantagna kvävebelastningen per hektar i Finland ligger klart under de värden som direktivet föreskriver enbart för kreaturgödsel. Utskottet framhåller att direktivet inte får leda till ökad kväveanvändning i Finland.

Utskottet framhåller därför att det är viktigt att direktivet om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket juridiskt grundar sig på artikel 130 s i Romfördraget, som föreskriver att staterna kan införa strängare nationella skyddsåtgärder. Vidare framhåller utskottet att artikel 5.5 i direktivet spelar en viktig roll. Enligt artikeln skall medlemsstaterna vidta de ytterligare eller skärpta åtgärder som de bedömer vara nödvändiga om det på grund av erfarenheterna vid genomförandet av åtgärdsprogrammen visar att de obligatoriska åtgärderna enligt direktivet

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Seppänen, medlemmarna Hautala, Ihämäki (delvis), Jääskeläinen, Karhunen, Korkea-

inte räcker till för att minska eller förebygga vattenföroreningar på grund av nitratutsläpp från jordbruket.

Enligt vad utskottet har erfarit kommer det i vattenlagen att tas in ett fullmaktstygande om att närmare bestämmelser om verkställigheten av direktivet meddelas genom beslut av statsrådet. Med hänvisning till detta anför miljöutskottet

att utrikesutskottet i sitt betänkande bör förutsätta att beslutet av statsrådet om verkställighet av direktiv 91/676/EEG grundar sig på det i direktivet uttalade målet att minska och förebygga vattenföroreningar som beror på nitrater från jordbruket.

Avslutningsvis vill utskottet ytterligare rent generellt uppmärksamma beredningen av EES-rättsakterna om miljöutsläpp från jordbruket. Finland bör i det förberedande arbetet utgå från att utsläppsnormerna skall bli strängare. I den rådande situationen där en fortsatt stor miljöbelastning inom EES tillåts innebär i sak en snedvridning av konkurrensen i relation till de länder som inte tillåter miljöbelastning i lika stor omfattning.

På grundval av det ovanstående anför miljöutskottet som sitt utlåtande

att utrikesutskottet bör beakta det som sägs i detta utlåtande när det utarbetar sitt betänkande.

oja, Kuuskoski, Myller, Rask, J. Roos, Takala och Vuorensola samt suppleanten Toivonen.